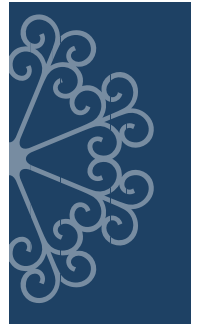

בית מדרש

544

פרשת כי תצא

זמני כניסת ויציאת השבת

★	☪	
19:23	18:11	ירושלים
19:25	18:29	בני ברק
20:30	19:21	ציריך
20:21	18:56	וינה
21:10	19:42	אנטוורפן
20:53	19:38	פריז
20:05	19:05	לונדון

דבר הישיבה

להכיר במעלת חיים אמיתיים

בשיחה לבני הישיבה דרש מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל: אנו מתקרבים והולכים לימי הדין הממששים ובאים, ומוטל עלינו להתעורר ולהתחזק ביתר שאת ובפרט בדברים שבין אדם לחבירו.

מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל היה נושא דברים לפני ציבור המתפללים בראש השנה קודם התקיעות, וביום כיפור, ובשני זמנים נשגבים אלו הוא היה מדבר על מעלת ההרגשות של בן אדם כלפי חברו, וכפי שזכורני שפעם אחת הוא דיבר על סבלם הגדול והמתמשך של יהודי רוסיה [קודם שהשתחררו ממשטר הקומוניזם] ועל כך שאיננו מרגישים את סבלם כראוי.

ונעמוד ונתבונן, וכי חסר נושאים עליהם יש צורך לדבר בימים הנוראים בפני הציבור, הלא זו שעה שאנו עומדים למשפט לפני מלך מלכי המלכים והיה לו לדבר על נושאים לכאורה גבוהים בהרבה. אמנם התשובה הראויה לזה, כי אכן כן! בימים אלו עיקר בקשותינו היא לזכות לחיים, ועל זה נסוב עיקר דין הקב"ה, ולכך אנו צריכים בימים אלו להכיר במעלת חיים אמיתיים.

בסמוך לישיבה היה סנדלר שהיה מכין נעליים בחנותו, ובכל עת הוא היה מניח את נעליו מעל גבי משטח גדול מחוץ לחנות על מנת שיתייבשו בשמש מהדבק. מידי פעם היה נעמד מרן הגר"ח זצ"ל ליד החנות והתבונן ממושכות בנעלים קטנות, שהיו מיועדות לתינוק ששובש נעליים לראשונה בחייו. תלמידיו הקרובים של הגר"ח לא הבינו מה יש לראש הישיבה, מגדולי וגאוני הדור, לעמוד כך ולהסתכל בנעליים של תינוקות. לימים, שאל אחד מהתלמידים את מרן הגר"ח זצ"ל בטעם הדבר, והשיב לו שתוך

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין תלי הישיבה" (מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

ירח ימים - זה חודש אלול

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ד' אלקיך בידך ושבת שבי (כא, י).

והכונה לאנשי כנסת הגדולה שיצאו למלחמה לבטל את היצר הרע, ונתנו ד' אלקיך בידך על היצר הרע של עבודה זרה, ושבת שבי על יצר הרע של עריות. ומובא מהזה"ק (זהר חדש פרשת תצא), דהא דכתיב 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים' הוא חודש אלול. וכ"כ באור החיים כאן בסוף דבריו שם, וז"ל "ירח ימים זה שיעור המספיק לשב, או ירמוז לחודש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול" עכ"ד. והאור החיים אזיל ע"פ דרכו דמפרש להך פרשתא לענין מלחמת היצר, ולכן סיים דירה ימים קאי על חודש אלול, שזהו מענין מלחמת היצר.

באור החיים הקדוש פירש באופן נוסף הך פרשתא דכי תצא למלחמה על אויבך, דקאי על מלחמת היצר, והכוונה כשיוצא האדם מהעולם העליון לבוא לעולם הזה יהיה מוכן למלחמת היצר, ולכן כתיב למלחמה בפת"ח תחת הלמ"ז, ור"ל למלחמה הידועה והיינו מלחמת היצר.

ובחיד"א בספר נחל קדומים, כתב דבהך קרא מרומז מה שאנשי כנסת הגדולה ביטלו ליצר הרע, כדאינתא ביומא (סט, ב) שחז"ל ביטלו ליצר הרע של עבודה זרה, וגם לקחו בשבי את היצר הרע של עריות, וזה גרם ששום תרנגולת לא הטילה ביצה, ולא היה פריה ורביה, ע"ש. וכל זה נרמז בקרא 'כי תצא למלחמה על אויבך', וקאי על מלחמת היצר שנקרא אויב,

משלחן רבי אליהו ברוך - בפרשתנו

עמו אנכי בצרה - אפילו ברשע שנסקל

לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אלקים תלוי. (כא, כג)

היא בין ישראל לאביהם שבשמים.

התקרבות זו הולכת ומתעצמת בעשרת ימי תשובה, כמאמר הכתוב (ישעיה נה, ו): "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב", ופירושו חז"ל אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ"פ, (ר"ה דף י"ח ע"א). בימים אלו קרוב הקב"ה ומצוי לכל דורש, רוח של חסד וחנינה נושבת בימים הללו.

והשאלה נשאלת, והרי הימים ימי דין ומשפט המה, וכי העת כזאת תכשר לחיבה והתקרבות יתירה?

אלא זהו טעמו של דבר ונימוקו, כי על כן בשעת המשפט נשפט הקב"ה כביכול יחד עם נשפטיו, על שום "עמו אנכי בצרה" (תהלים צא, טו). וכעדות הכתוב (ישעיה סג, ט) "בכל צרתם לו צר". זוהי סיבת ההתקרבות הגדולה בחודש אלול ובעשרת ימי תשובה, שהרי הימים עת צרה וצער מאימת הדין המה.

חסד חיים (מאמר ג')

דרשו חז"ל (סנהדרין מו) על פסוק זה: "אמר רבי מאיה: בשעה שאדם מצטער שכניה מה לשון אומרת: קלני מראשי! קלני מזרועי! (כמו שהאדם שיגע ועייף אומר ראשי כבד עלי וזרועי כבד עלי, רש"י) אם כן המקום מצטער על דמן של רשעים שנשפך, קל וחומר על דמן של צדיקים".

מרן המשגיח הגה"צ רבי חיים זאב פינקל זצ"ל הפיק מכאן לימוד נורא, וכה כתב וביאה בא וראה עד היכן מגעת השתתפות השכינה בצערו של הרשע, שכל זמן שנפשו של הרשע מתאבלת למראה בשרו התלוי בביזיון על העץ, השכינה גם היא משתפת עצמה וקובלת: קלני מראשי! ראשי כבד עלי!

ולא רק ברשעים נאמר כך, אלא כן הוא הדבר בכל אחד ואחד מישראל. עומדים אנו בימים אלו בחודש הרחמים והסליחות, ובכל חודש אלול שוררת אוירה של פיוס והתקרבות להקב"ה, וכמו שדרשו דורשי רשומות: אל"ל - נוטריקון אני לדודי ודודי לי (אבודרהם ומטה משה בשם מדרש), עת דודים

בפעולה קטנה של שבירת הרצון - אפשר לזכות להצלחות הגדולות

"לא יבוא עמון ומואב בקהל ד' עד עולם על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם בצאתכם ממצרים" (כג, ד)

עמון ומואב בקהל ד' עד עולם על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם בצאתכם ממצרים" (דברים כג ד) נענשו עמון ומואב והורחקו לבוא בקהל ישראל,

שח הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: בוא וראה היאך בפעולה קטנה של שבירת הרצון וכדומה אפשר לזכות להצלחות הגדולות, "לא יבוא

מתורת רבותינו

מפני שלא הכירו טובה לעם ישראל על שאביהם לוט קיבל טובה מאברהם אבינו ע"ה, ועיין ברמב"ן. חזינן מהכא עונשן של מדות שעבור אי הכרת הטוב שיסודה נובעת ממדת הגאווה וכדומה העונש נורא ואיום, וא"כ עלינו לבדוק מדוע אין דורש ומבקש לתקן את מדותיו הרי כל הצלחה והכשלות תלויים בזה, ובע"כ מפני שאין מבקש את האמת,

לקח מאלף מפועל שמוסר נפשו

ביומו תתן שכרו וגו' כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו (כד, טו).

אל השכר הזה הוא נושא את נפשו למות, עלה בכבש ונתלה באילן. (רש"י)

ציוותה התורה "ביומו תתן שכרו", והטעם כי הפועל נושא את נפשו אליו ועבורו הוא נושא את נפשו למות, וכן אמרו בגמ' (ב"מ דף ק"ב ע"א) "מפני מה עלה זה בכבש ונתלה באילן ומסר את עצמו למיתה לא על שכרו?"

בשיטת רש"י שיש חיוב למחות גם את 'בהמות' עמלק

תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח (כה, יט).

כתב רש"י: תמחה את זכר עמלק מאיש עד אשה מעולל עד יונק משור ועד שה, שלא יהא שם עמלק נזכר אפילו על הבהמה לומר בהמה זו משל עמלק היתה עכ"ל.

ומבואר דבכלל מצות המחיה הוא גם על כל דבר ששייך לעמלק, ולכן יש חיוב למחות את בהמות עמלק.

אולם סתירה גדולה מצינו בדברי רש"י, דיעוין בפירש"י בשמואל (א-טו, ג) על הפסוק [שרמו לו רש"י כאן] לך והכיתה את עמלק וגו' והמתה מאיש עד אשה מעולל עד יונק משור ועד שה; ופירש"י משום שהיו בעלי כשפים ועצמן דומין לבהמה עכ"ל. וכ"כ בבעל הטורים בפרשת משפטים עה"פ כל מכשפה לא תחיה ע"ש, וצ"ע למה לי להך טעם תיפוק ליה שיש דין גם למחות את בהמת עמלק, כמש"כ רש"י בפ"י התורה, שלא יאמרו בהמה זו משל עמלק היתה.

מבאר רבותינו

הסוד של "אלול"

אין שיעור, והאדם אינו צריך אלא לראות שהוא יהי מוכן ומכוון כלפי ההארה הגדולה המושפעת מסוד הימים עצמם, "ימי רצון".

ומה גדול מאד החיוב על האדם לנצל כל רגע ורגע מימי אלול; לנצל את הארת פנים המאירה והמזהירה בימים אלו, בידעו שכל סוד הצלחתו תלוי רק בזה עד כמה שיהי מכוון כלפי ה"זמן", כלפי ה"ימי רצון", אותם הנוסעים לקיטנאות, יודעים היטב מה זה ימי שמש, ואין שצריך לנצל כל רגע ורגע מימי - קייטא. "אלול" הוא קייטא לנפש, ימי אלול הם "ימי שמש" הכי בהירים ויפים ברוחניות, שימי שמש הכי טובים בגשמיות הם כלא נגד ימי שמש אלו, והיודע את זה ידע איך לייקר את הימים האלו, לראות שלא ילך

הסוד של "אלול" הוא, שהוא זמן של "ימי רצון" שזכה לנו משה רבנו, "ארבעים יום כראשונים מה ראשונים ברצון אף אחרונים ברצון" (רש"י דברים טו, יח), שבהם עלה משה להר לקבל לוחות האחרונות, ועשה שם מי יום, ובסוף ארבעים נתרצה לו הקדוש ברוך הוא, וא"ל "סלחתי", ומשם השיג זכה משה רבנו ל"יום הכפורים", שנקבע יום זה ליום מחילה וסליחה לישראל לנצל נצחים, שנעשה זמן זה ל"זמן" של סליחה ומחילה.

לפי מה שבארנו ענין ה"זמן", סוד ה"זמן" עצמו כבר מכיל בקרבו הכל, הלא נפלא מאוד הדבר! "ימי רצון" הוא שבהימים עצמם כבר ישנו כל סוד ה"רצון"; הזמן עצמו של "אלול" משפיע שפע של רחמים ורצון עד

דבר הישיבה - המשך

כדי שהוא מסתכל על הנעלים הוא חושב על שמחת הלב הגואה באמא שקונה לילדה הקטן את הנעלים הראשונות בחייו. הרי לך חיי 'עולם הזה' אמיתיים - השתתפות בשמחת הילד על מנעליו החדשים, שהרי שמחה זו קיימת רק בעולם הזה ולא בעולם הבא, משום שרק בעולם הזה אדם יכול להרגיש את שמחת השני ולשמוח בה, אולם בעולם הבא אדם אינו משתתף בשמחת השני. זהו אושר החיים בעולם הזה.

(שיחות רבי נתן צבי)

ואז בודאי יצליח.

הר יראה (מאמר כ"ח)

הגאון רבי ראובן גליק זצ"ל

בעל 'משפטי בני אדם' | רב מלכובקה רוסיה - פתח תקוה

י"ד אלול תשכ"ט

בחנויות האלה הנקרא "טורגסין" כפי ערך המשלוח והנה שארי הגאון הצדיק לא שכחני ופקדני לטובה ושלה לי משלוח כזה.

סיים את הש"ס 49 פעמים

פעם סיפר לבנו הרב ר' אברהם גליק, בגיל שמונה עשר בהיותי בוואלוז'ין כינו אותי "דער לאצקובער עילוי" משום שכבר אז ידעתי ש"ס. הספקתי לסיים את הש"ס ארבעים ותשע פעמים, שבע מתוכם במסגרת הדף היומי.

בהמשך עבר ללמוד בישיבת סלבודקה המעטירה, ובעודו צעיר יצא שמו של ר' ראובן בהתמדתו הגדולה ובבקיאותו הנפלאה. וכך מספר הג"ר הרב אפרים בורודינסקי זצ"ל:

בשנת תרס"ח איקלע לדווינסק תלמיד ישיבת כנסת ישראל בסלבודקה ראובן גליק מהעיר לאצקאווה שבפלך קובנה שהיה ידוע כמתמיד גדול ואמרו עליו שהוא בקי באלף דף גמרא. רבי מאיר שמחה אירח אותו לשבת וכל שלשת הימים שעשה בדווינסק עסקו בד"ת. כשרמ"ש ביקר בשנת תר"ע בקובנה שאל את בני ישיבת סלבודקה שבאו לבקרו האם יש עוד בחורים בישיבה בקיאים בגמרא דוגמת הלאצקאווה. (רבינו מאיר שמחה כהן זצ"ל עמ' רכד)

ר' ראובן עצמו סיפר, שבתקופה בה למד בסלובקא, ראש הישיבה דאז לקח אותו ואת הגאון הגדול אהרון קוטלר זצוקלה"ה לדבר בלימוד עם האור שמח. הם שהו אצלו כשבועיים ימים. בתוך התקופה הזאת הקשה האור שמח קושיא, והוא, על אתה, הראה לו על סוגיא בתלמוד הירושלמי ששם היתה התשובה לקושיא. האור שמח התפעל ושאל את ראש הישיבה דסלבודקא, האם יש עוד כמה בחורים כאלו בישיבתכם (או שהוא היחיד). לאלתר כתב לו האור שמח מכתב המלצה לאות חביבות והערצה. לימים, הגיע לאור שמח בשנית, הקשה לו האור שמח קושיא, ובפיו לא היה מענה. חיך האור שמח ואמר, תן לי את המכתב חזרה... (מפי הג"ר יעקב ניסינבום זצ"ל אב"ד ת"א).

בשנת תרפ"ו התמנה לרב בעיירה מלכובקה הסמוכה למוסקבה שברוסיה וכיהן שם במשך כשמונה שנים, ולמד ולימד עם בחורי הישיבות שהזדמנו לשם.

עלייתו לארץ הקודש

בשנת תרצ"ד עלה לארץ הקודש והתיישב בפתח תקוה. בהקמת הכולל 'תורת ארץ ישראל' נמנה בין ראשיה וכפי המסופר: בימינו כאשר התורה היא משוש חיינו וישיבות כוללים ומוסדות 'בית יעקב' לבנות מלאים בבני תורה ובבנות ישראל הקושרות גורלן עם אברכים היושבים ולומדים, אנו כבר רגילים לעוד ועוד ישיבות וכוללים שנפתחים בכל פינה בארץ לא

חנני ה': היא העיר החרבה מישראל ושרפת התורה עדיין חרותה לפני עיני תמונתו הקדושה והחביבה של הגאון האב"ד והר"מ הקדוש הי"ד מופלא ונפלא היה האיש הקדוש הזה, למופת לדורות כי היה עשרים שנה בעל בית מרקחת בעיר קידאן. ויהי לפלא "אפטייקר" גאון אדיר וצדיק נשגב. אני הייתי כמה פעמים אצלו בקידאן עוד טרם שנתמנה לרב שמה והייתי בהאפטייק שלו והציע לפני את חדושי העמוקים בחריפות ובקיאות בש"ס ופוסקים ראשונים אחרונים, וכאשר הלכתי לשעה וחזרתי להאפטייק והנה הוא מוסיף חדושים על חדושי הקודמים אשר בשעה זו בנה בניינים ומגדלים רמים מעלה על גבי מעלה וגם בה בשעה עסק במלאכתו ועשה ריצעפטיין, עם בנותו את המגדלים הרמים בתורה ויהי לפלא ולמופת.

כמה גדלה שמחתו כאשר באתי לקידאן לבקרו, שמחה משולשת; שמחת אורח קרוב לו וחביב לו מאוד, ולא ידע מה לעשות אם להציע לפני את חדושי אשר חידש באותו יום כי היה כמעין הנבע ונחל שוטף נחלי נחלי דבש ממעינות החכמה בתלמוד ופוסקים הראשונים והאחרונים. אך גם נפשו איותה לדעת ולשמוע ממני את חידושי אביו אדמו"ר הגאון זלה"ה אשר ידעתי ושמעתי בעל פה ובכתב ולא נתן לי לנסע מהר ממנו עד שישמע את חידושי אביו זצלה"ה אשר ידעתי אז בזכרוני או כתוב על הנייר וכאהבתו לתורה כן היה בו מדת אהבת החסד, כאשר הייתי במוסקבה והחיים היו קשים מאוד כי לא היה אפשר לקנות לחם ומזון כי אם על פי כרטיסי פועלים, אך הממשלה פתחה חנויות מיוחדות ובהן כל טוב והיה אפשר לקנות שם מי שקבל משלוח מחוץ לארץ ומי שקבל משלוח היה אפשר לקנו

הגאון ר' ראובן נולד בשנת תרמ"ח בלאצקובה פלך קובנה שבליטא לאביו הר"ר נתן נטע ולאמו בת שבע בת הר"ר זאב זיו משקוד שהיה דודו של הגאון הגדול ר' אלי' ברוך קמאי זצ"ל אב"ד מיר.

היו לו עוד עשרה אחים, וכולם היגרו מליטא לאמריקה. אבל ר' ראובן לא הצטרף אליהם. כי רצה להישאר ולהתעלות בלימוד.

בצעירותו יצק מים משך כשמונה שנים בידי שארו הגרא"ב והתגדל בביתו כבן. ממנו הושפע רבות בדרכי הלימוד, ובכל הענינים בספריו מביא הרב חידו"ת מרבו. וכן נדפס בסו"ס דברי אליעזר למרן הר"י הגרא"י פינקל זצ"ל ד"ת מהגרא"ב שמסר ר' ראובן

וכך מספר הג"ר ראובן בהקדמה לחלק א', את הקירבה בינו לבין ש"ב רבי אליהו ברוך זצ"ל: אדוני מורי ורבי המובהק שארי הגאון האמתי שר התורה ועוקר הרים בפלפול וסברא וכו' וכו' מרן אליהו ברוך זצלה"ה הגאב"ד ור"מ דק"ק מיר יצ"ו אשר נתגדלתי בביתו כבן, וכל השמונה שנים שלמדתי בישיבתו לא משתי מאהלו, וכמעט בכל יום הייתי בא לפניו לשאול כל דבר הקשה לי והאיר עיני בפנים מאירות ומסבירות כיזו הגדולה וליבו המלא חכמה עמוקה.

גם סידר לפני את החידושים קודם "השיעור" או שהיה מכין לפני השיעור אשר בדעתו להביע לחכמי הישיבה, וראיתי איך הוא אורג ובונה וסותר ומפרק וחוזר ובונה מגדלים רמים מעלה על גבי מעלה בש"ס ודברי רבותינו הראשונים והאחרונים. והידיעות שרכשתי בדברי רבותינו הראשונים וגדולי האחרונים ממנו המה. והתועלת הגדולה שקבלתי ממנו בימי שבתות וימים טובים באשר חיבה יתירה הראני שזכיתי לשבת על שולחנו הטהור יחד עם המצוינים והבחירים מן הישיבה, וע"פ רוב היו גם אורחים רבנים וגדולי תלמידי חכמים על שולחנו, והסעודה נמשכת כשתים ושלוש שעות בלחמי תורה ופיו מפיך מרגליות בדברי חמודות בש"ס ופוסקים כמעין הנובע וכנחל שוטף בנהרי נחלי דבש, ואני מצטער על רוב הדברים היקירים ששכחתים, ואני שמח על המעט שאני זוכר.

ובהקדמה לחלק ב' מתאר את הקרבה שהיתה בינו לבין בנו של רבי אליהו ברוך הלא הוא רבי אברהם צבי זצ"ל, שארי הגאון ר' אברהם צבי קמאי זצוק"ל הי"ד הגאב"ד ור"מ דק"ק מיר יצ"ו בן אדוני מורי ורבי הגאון ר' אליהו ברוך זצלה"ה הגאב"ד ור"מ דק"ק הנ"ל, וכמו שהיה חביב ויקר לי הגאון האב"ד ור"מ זצוק"ל כך יקרה וחביבה לי העיר מיר עיר התורה שהרביצו בה תורה ברבים כמאה ושלשים שנה, אשר יצאו ממנו לאלפים ורבות תלמידי חכמים גדולים וצדיקים, היא העיר אשר גודלתי בה על התורה וכל יגיעי ועמלי בתורה במבחה שנותי בימי עלומי ואת אשר רכשתי ושאתי ידיעותי בתורה בתלמוד ופוסקים שמה היו בבית הישיבה, ובבית רבי ומורי הגאון זלה"ה וזכה באתי הלום בספרי הנוכחי אשר

כך היה לפני כ-80 שנה כאשר בחור שחשקה נפשו בתורה נאלץ להתחתן עם נכה או יתומה כי לא היה מי שיעריך את שקידתו ורצונו לעלות ולהתעלות בתורה ויראה. לכן זהו היה יחודו של היכלא לתורת ארץ ישראל שהוקם בשנת תרצ"ד בעיר הפרדסים והחלוצים פתח תקווה על ידי הרב ישראל זיסל דבורץ זצ"ל שהיה תלמיד חכם רב פעלים ועסקן נמרץ שלזכותו נוקפים מוסדות ופעולות רבות באותם ימים בהיכל הכולל ישב ולמד ביגיעה עצומה וכתב מאמרים רבים בקובץ 'תורת הארץ' שיצא לאור ע"י היכלא.

בשנת תש"ד הוציא לראשונה את ספרו משפטי בני אדם ח"א שבו כתב על סוגי בני האדם ודיניהם, בהסכמת גדולי ישראל.

ספר מפליא ביותר בחידושי ובידיעותיו. והרבה מגדולי הדור השתעשעו בדבריו כגון הגר"פ עפשטיין, הגר"י קלמס, הגר"ל בראון, הגר"פ הירשפרונג, הגר"ח שפראנק, ועוד. לאחר מכן הוציא עוד ד' חלקים עם הספר שעשועי בני אדם. וכן הוציא בתוך ספרו חלק ה' את הקונטרס חונן דלים על הלכות ריבית.

מקום מיוחד קבע בתוך ספרו לקונטרס בסוגיית יכיה וקראוהו בשם "הס קטיגור קח סניגור", ומשום שהביא

שם ה"ס קושיות וק"ח תירוצים בהאי סוגיא. על ספריו קיבל פרס לספרות תורנית שע"י עיריית תל אביב וכך מגדיר את דרכו בלימוד: הא דסיני עדיף היינו בדורות הראשונים שהיו לומדים בעל פה וכל מי שיודע תוספתא או מימרא והלכה היו כולם צריכים לו, ואף העוקר הרים כי לפעמים חסרה לי הידיעה על המקום של המימרא או הברייתא ויוצא שהוא מפלפל על דבר שלא אמת, אבל בדורות האחרונים שכל דברי התלמודים והתוספות ופסקי הגאונים והמפרשים הכל מסודרים בדפוס וכל דברי חז"ל והפוסקים בנקל יכול למצוא את מקומם על ידי הציונים והמפתחות ומראי המקומות, וע"כ בזמנינו חריף עדיף, כי הוא מברר את הדין והביאור והפירוש על ידי שכלו הכביר ודעתו הגדולה יהיה ליותר מן הבקי אשר סומך על כח זכרונו בלי חיפוש, והחריף ימצא על ידי חיפוש וביורח וליבון הדבר לאשורו ועל כן בדורות האחרונים עוקר הרים קודם לסיני וזהו בין להוראה בין לשיבה.

בשנת תשכ"ד הוציא לאור ספר "מנחה קטנה" - מפתח וציונים לספר מנחת חינוך. ספר זה הוא שימושי לחפץ מצוא מקור של אחת ממצוות התורה, וכך הוא כותב בהקדמה ונתן הקב"ה עצה בלבי לעשות

ציונים ומפתחות למצוא את העניינים הנמצאים בספר מנחת חינוך. בו כל דבר במקומו ויש ענין אחד בהרבה מקומות.

וכך כותב הגר"מ שפירא זצ"ל בהסכמתו לספר שלמי יוסף של נכדו הרה"ג ר' יוסף גליק שליט"א: והרבה נהנתי לראות כי יש נכד להרב הגאון המופלג רבי ראובן גליק זצ"ל שהירבה להשפיע עלינו בהיותנו בישיבת פתח תקווה משמחת עמלו בתורה וביחוד במנחת חינוך.

עם כל גאוניותו בתורה הצטיין בהליכותיו הפשוטות מלאות ענווה. הספרים 'חפץ חיים', 'שמירת הלשון' ו'אהבת חסד' היו שגורים בפיו כשהוא משמש דוגמא חיה, לאשר נדרש מן האדם בספרים קדושים אלו. כמו כן היה מוסר שיעורים קבועים בספר זה.

סיפר הרה"ג ירוחם גינסבורג שליט"א, ר' ראובן היה המקריא בתקיעות בכולל, וזכורני איך היה מונה באצבעותיו את הכוחות של התקיעות.

לאחר ממחלה ממושכת נלב"ע ב"ד אלול תשכ"ט, ומנו"כ בבית הקברות סגולה בחלקת הרבנים.

מקורות ותמונות: קובץ גליונות (פר' שופטים תשע"ט)

אי"ה נשתדל להביא מידי שבוע מכתב מגדולי רבותינו לבית מיר בענייני הזמן או הפרשה.

מכתבי רבותינו

"מכל מרכזי התורה בפולין וליטא ניצול בשלימות זה היחיד, האם יזניח בית ישראל את מכצר היהדות, התורה והיראה בסכנה הכי גדולה? אכן כל האומה הישראלית טובעת בים של דם ודמעות וקול קריאת ההצלה של יבנה וחכמי משתתק מפני אנקת אחינו האומללים בכל פינות אירופא. אך עינינו אל רועי ישראל שליט"א אשר גורל התורה והיהדות נגד פניהם כי ימהרו לעזרה והצלה..."

מכתב הסטורי ומרטיט ממרן רה"י שה"ת הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, לפני כ-83 שנה בחודש אלול שנת תש"א שנשלח ישירות משנחאי, לידי הגאון רבי יהונתן אברמוביץ רב בטקסס בארה"ב, (הובא בספר הזכרון 'אהבת קדומים' עמ' רמ"ו) מחמת חשיבות המכתב העתקנו כמעט במלואו:

נפלנו כאלו לתוך ים זועף וסוער. אין איש אשר יביט בעיניו ויראה לעזור לנו אפילו בעצה טובה גרידא, כיתומים גלמודים ונעזבים אנו בין גלים זידונים. אם ח"ו לא תבוא עזרה מהרה מקרב אוהבי התורה מוסדות העזרה באמריקה כי אז עומדת הישיבה לפני תהום האבדון, ד' ירחם.

להשיג בית עבור הישיבה א"א אם לא לתת מיד במזומנים בסכום של ג' אלפים דולר אמריקנים ואובדי עצה אנו. גם ההוצאה החדשית לכלכלת הישיבה גדולה הרבה יותר מאשר ביאפאן ולהחזקת הישיבה נדרש חדשית ערך שני אלפים וחמש מאות דולר וגם זהו בצמצום הכי אפשרי.

מכל מרכזי התורה בפולין וליטא ניצול בשלימות זה היחיד, האם יזניח בית ישראל את מכצר היהדות, התורה והיראה בסכנה הכי גדולה? אכן כל האומה הישראלית טובעת בים של דם ודמעות וקול קריאת ההצלה של יבנה וחכמי משתתק מפני אנקת אחינו האומללים בכל פינות אירופא. אך עינינו אל רועי ישראל שליט"א אשר גורל התורה והיהדות נגד פניהם כי ימהרו לעזרה והצלה.

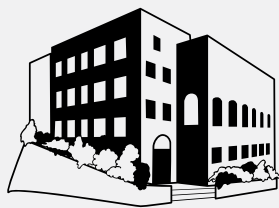
בטוחים אנו כי כתר"ה יקדיש את כל שימת לבו למהר את התקציב ככל האפשר ולהגדילו כדרישת השעה ויה"ר כי כל מנהלי הפעדעריישן יתברכו בכל ברכות התורה למחזיקי, ועל אהלו של כתר"ה יחופף נועם ד' כל הימים ונזכה כולנו לגאו"ש בב"א.

בכל ההערכה

כתר"ה הי' לפנינו למליץ לנו לפני ראשי אלופי העם במחנהו וע"י השפעתו היתה ישיבתנו מקבלת את תקציבה השנתי בסכום של חמש מאות שקלים. אם בשנים כתיקונן הי' כתר"ה נושא אתנו בעול ומרגיש ומשתתף בצערן של תלמידי החכמים — בני הישיבה, על אכו"כ שעתה בהטרדיא האיומה שאנו נמצאים בה, יחוש להבין את מצבנו הרציני ולסעדנו בגודל השפעתו על הפעדעריישן דמחנהו לחדש את התקציב, ואם אפשר, גם למלא עבור השנתיים שעברו.

זה שתי שנים, לפני פרוץ המלחמה, שאנו הולכים מגולה לגולה. באנו לליטא אך גם עליה נהפך כוס התרעלה. ב"ה בניסים גדולים ניצולה ישיבתנו משם, ואמנם היא היחידה מכל מרכזי התורה באירופא, אשר ניצולה ב"ה בשלימות במלוא המובן. משם עברנו ארחות מדברי סיביריא ונדדנו עדי הגענו לארץ יאפאן. ביאפאן יתר מחצי שנה וב"ה התקימה הישיבה שם בכל הדרה ויפעתה בקודש, ההתמדה ועלית הקודש היו למעלה מכל מושג, אך לא ארכו ימי המנוחה וכשואת פתאם באה עלינו הגזירה לעזוב מיד את הארץ ולנדוד לשנכיי והנה זה ימים אחדים שכל הישיבה כבר נמצאת בשנכיי.

פרק הגלות הנוכחי הנהו הכי נורא בכל ימי תולדות הישיבה. אין בכח איש לספר את התלאות פה. תסמרנה שערות ראש למראה מאות בני התורה, מבחרי בנינו-בונינו, פרחי הכהונה המתגוררים על הרצפה באחד בתי המדרשות בשנכיי, התנאים כה נוראים עד שכמה עשרות מבני הישיבה כבר נחלו וגם הבריאים צפויים ח"ו להתדבק במחלות קשות, ד' ירחם.

ישיבת **מיר**
YESHIVAS **MIR**
YERUSHALAYIM

הודעה חשובה

הרישום לתפילות הימים הנוראים תשפ"ה
בישיבה הקד'
יתקיים בע"ה בבנין המרכזי,
במשרדי הישיבה חדרים 3-4 (בשעות פעילות המשרד)

עד יום שני י"ג אלול

לאחר מועד זה לא תהיה אפשרות להירשם!

שימו לב: השנה לא יתקיים רישום נפרד בעשי"ת ליוה"כ.

הרישום חובה לכולם ללא יוצא מן הכלל
דמי פקדון ע"ס 50 ₪ [בכרטיס אשראי].

ללרגל שיפורים במערכת הרישום, יש להצטייד
במספר ת"ז/דרכון ותאריך לידה של מבקש המקום ומשפחתו.

הרישום הוא גם לעזרת נשים

ניתן לשלוח בקשה למקום בעז"נ בלבד למייל seatsw@themir.org.il

מענה טלפוני לשאלות עבור רישום לעזרת נשים בלבד
ביום ראשון ושני י"ב י"ג אלול

בין השעות 18:00-19:00 בטלפון 0527140470